
Vergaderjaar 2012–2013

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 996

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 januari 2013

Hierbij zend ik u het verslag van de vergadering van de Eurogroep en Ecofin Raad van 21 en 22 januari te Brussel.

De minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Verslag van de Eurogroep en Ecofin Raad van 21 en 22 januari 2013 te Brussel

Het officiële verslag van het Voorzitterschap over de Ecofin Raad kunt u vinden op:

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/ecofin/134960.pdf

1. Griekenland

De Eurogroep heeft gesproken over de stand van zaken in Griekenland. Tijdens de Eurogroep in december 2012 werd reeds besloten dat in het eerste kwartaal van 2013 het tweede deel van de tranche van 49,1 miljard euro beschikbaar zou komen (zie Kamerbrief Verslag Ecofin en Eurogroep Raad van 12 en 13 december, d.d. 20 december 2012 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 981). Dit tweede deel bedraagt in totaal 14,8 miljard euro. Hiervan is 7,2 miljard euro geormerkt voor het herkapitaliseren en afwikkelen van Griekse banken, in de lijn met de afspraken van maart 2012 (zie Kamerbrief nieuw leningenprogramma, d.d. 20 maart 2012 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 893). De overige 7,6 miljard euro wordt gebruikt voor de begroting, aflossingen en rentebetalingen. Deze 7,6 miljard euro wordt in drie subtranches uitgekeerd afhankelijk van het behalen van de doelstellingen waar Griekenland, in de lijn met de vereisten uit het leningenprogramma, aan moet voldoen.

Voor de uitkering van de eerste subtranche van 2 miljard euro in januari hebben de Eurogroep en de Trojka in december twee doelstellingen voor Griekenland geformuleerd; 1) de hervorming van de inkomstenbelasting en 2) de aanpassing van de energieprijzen voor consumenten. Ten eerste nam het Griekse parlement op 11 januari jl. een nieuwe belastingwet aan die de nieuwe parameters van het belastingstelsel vastlegt. Daarnaast zijn de nieuwe energieprijzen op 13 januari jl. vastgesteld door het Griekse ministerie van milieu en worden met terugwerkende kracht per 1 januari 2013 ingevoerd.

De Commissie, in samenwerking met IMF en ECB, oordeelde op 14 januari dat Griekenland in voldoende mate aan de doelstelling voor uitkering van de eerste subtranche heeft voldaan. Ik verwijs hierbij tevens naar de vertrouwelijke Kamerbrief waar ik het schriftelijke oordeel (Kamerstuk 21 501-07, nr. 995) als bijlage aan de Tweede Kamer mee stuur. Ik merk hierbij op dat, zoals is vastgelegd in het *Memorandum of Understanding* (zie de bijlage bij Kamerbrief Verslag Ecofin en Eurogroep Raad van 12 en 13 december, d.d. 20 december 2012 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 981) medio 2013 een tweede uitgebreidere belastingwet zal volgen met het doel het belastingapparaat verder te hervormen en de belastinginning verder te verbeteren. Deze wet zal de eerdere wet aanvullen bij de verbreding van de belastingbasis en de bestrijding van ontduiking. Na dit positieve oordeel zal de EFSF *Board of Directors* 28 januari aanstaande definitief in stemmen met het vrijgeven van 7,2 miljard euro voor het herkapitaliseren en afwikkelen van Griekse banken en 2 miljard euro als eerste subtranche voor het financieren van de begroting, aflossingen en rentebetalingen. Ik verwijs hierbij tevens naar de bijgevoegde verklaring van de Eurogroep.¹

2. Cyprus

De Eurogroep heeft gesproken over de stand van zaken met betrekking tot de aanvraag van financiële steun van Cyprus. De afgelopen tijd is enige vooruitgang geboekt in aanloop naar een eventueel financieel steunprogramma voor Cyprus. Het onderzoek naar de financieringsbehoefte van

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

de financiële sector zit in de afrondende fase. Cyprus heeft verder in overleg met de Trojka al een aantal maatregelen met betrekking tot belastingen, structurele hervormingen, loonmatiging, belastingontduiking en witwassen genomen. Daarnaast is duidelijk dat Cyprus op korte termijn, in ieder geval tot na de presidentsverkiezingen in februari, aan de betalingsverplichtingen zal kunnen voldoen, zodat in maart een mogelijke beslissing over een macro-economisch aanpassingsprogramma voor Cyprus kan worden genomen. In de bijlage bij dit verslag vindt u een terms of reference die de Eurogroep publiceerde over Cyprus waarin de Eurogroep de Trojka heeft opgeroepen om vaart te maken met het finaliseren van de bouwstenen voor een Memorandum of Understanding, inclusief de implementatie van maatregelen aangaande het tegengaan van witwassen en belastingfraude.

De Tweede kamer wordt vooraf in de gelegenheid gesteld over het steunprogramma te oordelen alvorens het kabinet een definitief besluit zal nemen over het Nederlandse standpunt. De Tweede Kamer zal op de hoogte gehouden worden over de voortgang rond het steunprogramma.

3. Portugal

De Eurogroep heeft gesproken over het zesde voortgangsrapport van het leningenprogramma aan Portugal. Zoals ook vermeld in de brief aan de Tweede Kamer over deze voortgangsrapportage (Kamerbrief Zesde voortgangsrapportage Portugal met Kamerstuk 21 501-07, nr. 983, d.d. 7 januari 2013) heeft de Trojka geoordeeld dat Portugal voldoet aan de voorwaarden voor vrijgave van de volgende leningentranche. Over het geheel genomen concludeert de Trojka dat het programma op schema ligt en de Portugese autoriteiten de overeengekomen maatregelen naar verwachting uitvoeren. Hiermee voldoet Portugal aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche van in totaal 2,5 miljard euro, waarvan 1,6 miljard euro afkomstig is van Europa (EFSF en EFSM) en circa 0,9 miljard euro van het IMF. De Board van het IMF heeft op 16 januari jl. ingestemd met de vrijgave van de nieuwe leningentranche.

4. Ierland

De Eurogroep heeft gesproken over het achtste voortgangsrapport van het leningenprogramma aan Ierland. Zoals ook vermeld in de brief aan de Tweede Kamer over deze voortgangsrapportage (zie ook Kamerbrief met Kamerstuk 21 501-07, nr. 985, d.d. 14 januari 2013) ligt Ierland goed op schema met de implementatie van het leningenprogramma. De budgettaire doelen voor 2012 zijn gehaald en de hervormingen in de financiële sector liggen goed op schema.

Naar het oordeel van de Trojka voldoet Ierland aan de eisen die zijn gesteld voor vrijgave van een nieuwe leningentranche van in totaal 2,2 miljard euro, waarvan 0,8 miljard euro afkomstig van Europa (EFSF en EFSM), 0,9 miljard euro van het IMF en 0,5 miljard euro van het Verenigd Koninkrijk. De Board van het IMF heeft in december jl. reeds een besluit genomen over de uitkering van de tranche.

Portugal en Ierland keren beide in 2013 geleidelijk terug naar de markt om zich voor te bereiden op de afloop van het EU/IMF leningenprogramma, respectievelijk in medio 2014 en eind 2013. De komende periode zal hierover, en over eventuele maatregelen die daarvoor nodig zijn, in de Eurogroep, in samenspraak met de Trojka, verder over worden gesproken.

5. Spanje

De Eurogroep heeft kort stil gestaan bij de plannen voor de herstructurering van de tweede groep banken en de uitkering van de tweede tranche in het kader van het Spaanse bankenprogramma. De Tweede Kamer is over de goedkeuring van de plannen voor herstructurering en de uitkering van de tweede tranche geïnformeerd in de Kamerbrief over het Spaanse bankenprogramma met Kamerstuk 21 501-07, nr. 987, d.d. 17 januari 2013. De *Board of Directors* van het ESM zal 28 januari formeel besluiten tot het vrijgeven van de tweede tranche aan steun.

6. ESM

De Eurogroep heeft een eerste verkennende bespreking gevoerd over de vormgeving van het nieuwe ESM-instrument voor directe herkapitalisatie van banken. Tijdens de Eurotop van 29 juni 2012 is besloten dat directe herkapitalisatie mogelijk moet zijn als er effectief Europees toezicht bestaat. Verschillende ministers hebben tijdens de Eurogroep gewezen op het belang van het doorbreken van de link tussen nationale overheden en banken. Anderzijds hebben verscheidene ministers gewezen op het effect dat directe herkapitalisatie van banken uit het ESM zou kunnen hebben op de beperkte capaciteit van het ESM. Tijdens de Eurogroep van maart aanstaande zal naar verwachting een verdere bespreking op ministerieel niveau plaats vinden. De vormgeving van het directe herkapitalisatie instrument wordt in de komende periode op technisch niveau verder uitgewerkt.

7. Voorzitterschap Eurogroep

Zie Kamerbrief benoeming voorzitter Eurogroep, d.d. 21 januari 2013 met Kamerstuk 21 501-07, nr. 993.

8. IMF artikel IV – Europa

De Eurogroep heeft gesproken over de uitkomst van de interim--missie van het IMF in het kader van de artikel IV procedure voor Europa. De «volwaardige» artikel IV missie vindt plaats in mei en het rapport hierover zal in juli in de IMF board worden besproken. Dit agendapunt komt te zijner tijd dan ook weer terug op de Eurogroep agenda. Het IMF constateerde dat de beleidsreacties in Europa sterker zijn dan verwacht, onder andere met betrekking tot OMT, de ratificatie van het ESM en de vooruitgang op het gebied van de bankenunie. Niettemin geeft het IMF aan dat de situatie in de Eurozone fragiel blijft en de beleidsruimte krap is. In het algemeen resulteerde de interim--missie van het IMF niet in onverwachte bevindingen.

9. Het werkprogramma van het Ierse voorzitterschap

Ierland heeft op 1 januari jl. het halfjaarlijks roulerend voorzitterschap van de Raad van Ministers overgenomen. Het Ierse voorzitterschap presenteerde in de Ecofin Raad het werkprogramma voor aankomende half jaar met als titel «*For Stability, Growth and Jobs*»². Het werkprogramma staat in het teken van de implementatie van de maatregelen die reeds in gang zijn gezet in antwoord op de huidige financiële en economische crisis. Het programma richt zich op macro-economische en monetaire onderwerpen, financiële diensten en fiscaliteit.

² te vinden via de volgende link: http://www.eu2013.ie/media/eupresidency/content/documents/EU-Pres_Prog_A4.pdf

Het Ierse voorzitterschap wil zich inzetten om zo spoedig mogelijk overeenstemming te bereiken over het two-pack. Deze conceptverordeningen vormen de basis voor een verdere versterking van met name de budgettaire afspraken binnen de Eurozone, bovenop het al aangescherpte Stabiliteits- en Groeipact. Daarnaast zal ingezet worden op de implementatie van de maatregelen in het kader van de *economic governance*, met name het Europees Semester. Het voorzitterschap zal de discussie over de besluiten over de toekomst van de EMU zoals genomen tijdens de Europese Raad van december 2012 voortzetten. Het versterken van regelgeving en toezicht van de financiële sector blijft prioriteit onder het Ierse voorzitterschap. Er wordt ingezet op het vergroten van de efficiëntie en transparantie van financiële markten. Prioriteit is een overeenkomst over een bankenunie voor de EU; het Ierse voorzitterschap zet in op een snelle overeenkomst over de kapitaaleisenrichtlijn (CRD IV), depositogarantiestelsels en de richtlijn voor herstel en afwikkeling van kredietinstellingen. Ook de herziening van de richtlijn voor financiële instrumenten (MiFID2) en de verordening voor financiële instrumenten (MiFIR) is een prioriteit voor het Ierse voorzitterschap. Het voorzitterschap hoopt tevens vooruitgang te boeken inzake de nauwere samenwerking op het gebied van een heffing op de financiële sector. Ook zullen de discussies over de CCCTB, belastingfraude en de energiebelastingrichtlijn voortgezet worden. Op het gebied van G20 bijeenkomsten voor Ministers van Financiën en centrale bank presidenten zal het Ierse voorzitterschap zorg dragen voor een effectieve en diepgaande voorbereiding.

10. Annual Growth Survey

De Ecofin Raad heeft gesproken over de *Annual Growth Survey* (AGS) van de Europese Commissie, met daarin onder andere de jaarlijkse prioriteiten voor het versterken van de groei in de EU en een actualisering van de implementatie van de Europa 2020 strategie. De Commissie heeft in de AGS dezelfde vijf beleidsprioriteiten voorgelegd als in 2012 en deze zijn geaccordeerd door de Ecofin Raad. Deze vijf prioriteiten zijn (i) streven naar groeivriendelijke begrotingsconsolidatie, (ii) kredietverschaffing aan de economie normaliseren, (iii) promoten van groei en concurrentievermogen, (iv) tegengaan van werkloosheid en de sociale consequenties van de crisis en (v) moderniseren van overheden.

Tijdens de Ecofin Raad kwam nadrukkelijk de kredietverlening aan de reële economie ter sprake. Dit thema zal terugkomen op de Ecofin Raad in april, waar een gedachtewisseling zal plaatsvinden over eventuele nieuwe (niet-bancaire) bronnen van financiering en welke rol Europese instituties zoals de Europese Investeringsbank hier al dan niet in kunnen spelen. Op basis van de winterramingen van de Commissie die eind februari verwacht worden, zullen in de tweede helft van mei de landenspecifieke aanbevelingen volgen in het kader van het Europees semester. Deze kunnen vervolgens besproken worden door de Europese Raad in juni.

11. Follow-up Europese Raad 13 en 14 december 2012

De Ecofin Raad heeft kort stil gestaan bij de uitkomsten van de Europese Raad (ER) van 13 en 14 december 2012. De ER besprak het rapport dat ER-voorzitter Van Rompuy heeft opgesteld over de toekomst van de EMU en nam nota van de blauwdruk die de Commissie publiceerde en van de bijdragen van het Europees Parlement. Zie hiervoor ook het verslag van de Europese Raad (Kamerstuk 21 501-20 nr. 727). Tijdens de Ecofin Raad werd een procedurele update gegeven door het Voorzitterschap, de Commissie en de ECB. Er vond geen discussie plaats. Het Voorzitterschap concludeerde dat dit onderwerp in maart terug komt op de Ecofin Agenda.

12. Actieplan tegen belastingfraude en -ontwijking

De Commissie heeft in reactie op de Europese Raadsconclusies van 2 maart 2012, op 27 juni 2012 aangekondigd om voor eind 2012 een actieplan ter bestrijding van belastingfraude en -ontwijking te presenteren. Het op 6 december 2012 in de vorm van een mededeling gepresenteerde actieplan gaat vergezeld van twee aanbevelingen, één met betrekking tot minimumnormen voor goed bestuur in belastingzaken en één met betrekking tot agressieve belastingplanning. Deze mededeling ziet op directe en indirecte belastingen. De Commissie heeft tijdens de Ecofin Raad het betreffende actieplan en de aanbevelingen gepresenteerd. Verschillende lidstaten spraken expliciet hun steun uit voor dit Commissie initiatief, ook Nederland onderschrijft de inzet van de Commissie. Voor een beschrijving en het Nederlandse oordeel over het actieplan en de aanbevelingen is een brief aan de kamer verzonden op 11 januari jl. met Kamerstuk 22 112, nr. 1545. Het Voorzitterschap concludeerde dat het dossier in werkgroepen verder zal worden besproken en in een latere fase terug zal komen op de Ecofin agenda.

13. Financiële transactiebelasting

De Ecofin Raad heeft met gekwalificeerde meerderheid de autorisatie van de nauwere samenwerking op het gebied van de financiële transactiebelasting aangenomen. Op dit moment zijn er elf lidstaten die deelnemen aan de nauwere samenwerking. Nederland heeft voor de autorisatie van nauwere samenwerking gestemd. Dit bindt Nederland overigens niet tot toetreding tot de nauwere samenwerking. Nederland neemt het besluit tot toetreding tot nauwere samenwerking pas op het moment dat de Commissie daadwerkelijk een richtlijnvoorstel bekendgemaakt heeft. De Commissie zal het richtlijnvoorstel nu afronden, waarbij alle lidstaten, dus ook de landen die niet participeren in de nauwere samenwerking, mee kunnen praten. De Ecofin Raad benadrukte het belang van een transparant proces. Voor aanneming van het uiteindelijke voorstel is unanimititeit vereist van de deelnemende lidstaten.

Over het richtlijnvoorstel en de positie die Nederland dienaangaande zal innemen in de Europese onderhandelingen zal de Tweede Kamer worden geïnformeerd via het gebruikelijke BNC-fiche, dat de Kamer binnen drie weken na ontvangst van het voorstel zal toekomen.